

Uitvoering van asbestsaneringen

Door: ir. Ingmar Scheiberlich

In de uitvoeringsfase van een asbestsanering houdt de opdrachtgever of projectmanager, zich bezig met het bewaken van de contracten en de beheersing van de asbestsanering. In dit derde artikel uit deze serie wordt, vanuit het oogpunt van de opdrachtgever, ingegaan op het uitvoeren van asbestsaneringen, de verantwoordelijkheden en het contract.

‘Zonder dat opdrachtgevers zich ervan bewust zijn, dragen zij de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat van een asbestsanering’

Het uitvoeren van een asbestsanering is niets meer dan het nastreven van de doelstelling die voorafgaand aan de sanering is vastgesteld en tussen opdrachtgever en opdrachtnemer is afgesproken. Bovendien gaat het bij saneren van asbest om de (eind)verantwoordelijkheden van de opdrachtgever bij het laten uitvoeren van een asbestsanering. Daarnaast speelt emotie ook een belangrijke rol bij het uitvoeren van een asbestsanering. Uiteraard is dit afhankelijk van de omgeving waar de asbestsanering plaatsvindt. Hiervoor geldt dat een asbestsanering technisch goed is uitgewerkt en voorbereid, maar dat de onzorgvuldigheid in communicatie een asbestsanering in een negatief daglicht kan brengen.

In de vorige uitgave van Asbest en Bouw hebben we aandacht besteed aan het aanbesteden en contracteren van een asbestsanering. Hierbij gaat het onder andere om het vastleggen van de juiste afspraken die voor alle betrokkenen begrijpelijk zijn. De juiste afspraken zijn met name van belang op het moment dat er door de opdrachtgever en opdrachtnemer verschillend wordt gedacht over de asbestsanering en de kwaliteit van het eindresultaat (geleverde prestatie). Net als bij de voorbereiding van een asbestsanering, zoals in de eerste uitgave is beschreven, geldt ook voor de uitvoering dat het gaat om een aanpak die op de situatie is afgestemd, want per situatie verschillen de uitgangspunten.

Afspraken

Na de gunning en het sluiten van de overeenkomst wordt begonnen om de asbestsanering uit te voeren. Bij de uitvoering van de asbestsanering worden de werkzaamheden uitgevoerd zoals is afgesproken en wordt al dan niet waargemaakt wat voorafgaand zorgvuldig is voorbereid en wat bij het initiatief als eindresultaat is vastgesteld.

In de uitvoeringsfase van een asbestsanering houdt een opdrachtgever of de projectmanager zich bezig met het bewaken van de contracten en de beheersing van de asbestsanering. Voor het laatste is dit afhankelijk van wat er hierover in het contract is opgenomen.

Verder gaat het voor een opdrachtgever bij de uitvoering van een asbestsanering niet alleen om het verwijderen van asbest, asbesthoudende producten, asbestbesmet materiaal of asbestbesmette constructieonderdelen. Bij het uitvoeren van een asbestsanering gaat het, vanuit het oogpunt van een opdrachtgever, ook om zaken die daaromheen een belangrijk onderdeel vormen. Items waar vooraf niet altijd bij stil is of wordt gestaan en achteraf bezien dus wel opgepakt hadden moeten worden. Dit kunnen zaken betreffen zoals het voldoen aan de vergunningsvoorwaarden, het communiceren met betrokkenen, of het naleven van de zorgplicht.

Verantwoordelijkheid

Het saneren van asbest gaat om verantwoordelijkheden van de betrokken partijen. Zonder dat opdrachtgevers zich ervan bewust zijn, dragen zij de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat van een asbestsanering. Uit onze dagelijkse adviespraktijk blijkt dat opdrachtgevers er veelal vanuit gaan dat, wanneer zij werken met een ‘gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf’, de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het eindresultaat en de weg daar naar toe, volledig bij dit bedrijf ligt. Dit is dus niet het geval. Het saneren van asbest brengt voor opdrachtgevers substantiële risico’s met zich mee en vraagt om een zorgvuldige aanpak, zowel voorafgaand aan, tijdens en na afloop van een asbestsanering. Het hiervoor gestelde ontslaat het asbestverwijderingsbedrijf niet van zijn verantwoordelijkheid en verplichting om het werk volgens de wet- en regelgeving uit te voeren. Voor de op-

---

‘Het saneren van asbest brengt voor opdrachtgevers substantiële risico’s met zich mee en vraagt om een zorgvuldige aanpak’

---

drachtgever is het dus belangrijk dat hij zich hiervan bewust is en dat hij in het kader van de zorgplicht die hij heeft, hier ook naar handelt.

Sloopvergunning

De opdrachtgever is als houder van de sloopvergunning verantwoordelijk voor de werkzaamheden die betrekking hebben op het verwijderen van asbest. Dit betekent dat de opdrachtgever tijdig de start van de werkzaamheden dient te melden bij de vergunningverlener. Verder dient hij te voldoen aan de voorwaarden en verplichtingen zoals deze in de sloopvergunning zijn opgenomen.

Een onderdeel van deze verplichting kan zijn het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar asbest (Type B). Afhankelijk van de bevindingen en beperkingen die zijn opgenomen in de asbestinventarisatie Type A, waarmee de sloopvergunning wordt aangevraagd, kan het noodzakelijk zijn om aanvullend destructief onderzoek uit te voeren naar niet-direct waarneembaar asbest. Bij dit onderzoek wordt de bouwkundige integriteit van een gebouw of constructie aangetast. In veel gevallen is dit een voorwaarde die is/wordt opgenomen in de sloopvergunning. Aanvullend onderzoek geeft uitsluitsel of er nog meer asbest aanwezig is en in welke aard en omvang.

Bij het nalaten van dit onderzoek, indien er sprake is van een redelijk vermoeden van niet-direct waarneembare aanwezigheid, kan dit gevolgen hebben voor mens en milieu. Als opdrachtgever wil je immers niet de veroorzaker zijn van een verspreiding van asbest naar mens en milieu. Het voorkomen hiervan, door op juiste en voorgeschreven wijze te handelen, is dan ook een van de verantwoordelijkheden van de opdrachtgever bij het uitvoeren van een asbestsanering.

Omgeving

De omgeving of locatie waar een asbestsanering gaat plaatsvinden is een belangrijke factor voor de opdrachtgever. Een asbestsanering in een gebouw dat in gebruik is vraagt veelal om een andere aanpak dan een gebouw dat niet meer in gebruik is en leeg staat. Voor wat betreft de regelgeving maakt het echter niet uit of een gebouw in gebruik is of leeg staat. De regelgeving voor het verwijderen blijft hierin gelijk.

Een hele belangrijke rol speelt de aanwezigheid van gebruikers, mensen die geen directe betrokkenheid hebben bij een asbestsanering. Het saneren van asbest kan bij gebruikers vragen oproepen als gevolg van onzekerheid en negatieve emoties. Vragen van betrokkenen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op gezondheidsrisico's, wie de asbestsanering en het eindresultaat controleert, of wat de opdrachtgever allemaal doet om ervoor te zorgen dat alles volgens plan verloopt.

Een vergelijkbare situatie kan ook ontstaan bij de uitvoering van een asbestsanering onder buitencondities, waarbij mensen in witte pakken met masker achter een geel afzetlint op een veilige wijze asbest aan het saneren zijn, terwijl aan de andere zijde van het gele lint het publiek zonder enige vorm van bescherming gewoon kan langslopen. Leg dan als opdrachtgever of projectmanager maar eens uit dat het echt niet nodig is om je zorgen te maken en dat alles veilig is. De geschetste situatie is uiteraard afhankelijk van de functies in de omgeving waar de asbestsanering plaatsvindt. Als dit bijvoorbeeld in de directe nabijheid van een basisschool is, dan zal dit veel eerder resulteren in ongerustheid bij ouders die vol met vragen zitten.

Communicatie

Vastgesteld kan worden dat bij een asbestsanering de omgeving en gebruikers een belangrijke rol spelen. Je wilt als opdrachtgever immers niet geconfronteerd worden met negatieve (media)aandacht. Het is daarom van belang als opdrachtgever of projectmanager om deze aspecten voorafgaand aan de asbestsanering zorgvuldig te bekijken. Bij het onderschatten hiervan kan dit lopende het project veel hinder opleveren en vragen oproepen waarop niet door de juiste in-

stanties de juiste antwoorden worden gegeven. Dit brengt nog meer onzekerheid met zich mee, omdat de aansluiting tussen de antwoorden en de feitelijke situatie ontbreekt. Deze onzekerheid vertaalt zich vervolgens in weerstand wat het gevolg is van een negatieve emotie. De wijze van communicatie is mede afhankelijk van de omgeving waar de asbestsanering plaatsvindt. Hiervoor geldt dat deze op de situatie afgestemd dient te worden. Communicatie kan plaatsvinden door middel van nieuwsbrieven, informatiebijeenkomsten, artikelen in de plaatselijke krant en berichten in de plaatselijke media. Vanuit technisch oogpunt kan een asbestsanering nog zo goed zijn uitgewerkt en voorbereid, maar wanneer in de communicatie en het verstrekken van informatie onjuistheden of een onvolledig beeld wordt gegeven, kan een asbestsanering in een negatief daglicht worden gesteld. Voorwaarde voor iedere vorm van communicatie is een absolute zorgvuldigheid over feitelijkheden. Wees daarbij transparant en meldt geen zaken die (achteraf) niet juist zijn.

‘Als opdrachtgever wil je immers niet de veroorzaker zijn van een verspreiding van asbest naar mens en milieu’

‘Deze onzekerheid vertaalt zich vervolgens in weerstand wat het gevolg is van een negatieve emotie’

Aanvang sanering

Na het nemen van alle noodzakelijke stappen, voorafgaand aan het verwijderen van asbest, kan worden gestart met de uitvoering. In beginsel zijn tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer afspraken gemaakt over de te leveren prestatie (eindresultaat na de asbestsanering). Afhankelijk van de gekozen contractvorm en voor het werk geldende voorwaarden, zijn de volgende factoren in meer of mindere mate van invloed op de beheersing van het werk:

- Werkplan
- Meer- en minderwerk
- Verrekenbare hoeveelheden
- Kwaliteitsbeoordelingen

Afhankelijk van de uitkomsten van een Type B onderzoek (zie hiervoor), indien dat noodzakelijk is, kan er nog aanvullend asbest worden aangetroffen. Afhankelijk van wat er in de aannemingsovereenkomst is opgenomen, kan dit betekenen dat tussen partijen eerst nog nadere afspraken gemaakt dienen te worden over de prijsconsequenties. Een en ander is afhankelijk van de afspraken en randvoorwaarden die hierover zijn gemaakt.

‘Het kan toch niet de bedoeling zijn dat een opdrachtgever de prijs betaalt voor een voorgestelde ‘beste verwijderingmethodiek’ voor een bepaalde asbesttoepassing, terwijl de asbestsaneerder met een goedkopere alternatieve werkmethode het werk wil uitvoeren’

Werkplan

Uitgangspunt voor de werkwijze bij een asbestsanering is het asbestwerkplan. Dit werkplan is de leidraad voor het asbestverwijderingsbedrijf. Zoals in het tweede artikel uit deze serie is beschreven, is het zeer aan te bevelen om het asbestwerkplan als contractonderdeel op te nemen in de overeenkomst tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Het asbestverwijderingsbedrijf verplicht zich daarmee tot het werken conform dit plan. Iedere aanleiding om af te wijken van het werkplan dient dan ook ter beoordeling en goedkeuring voorgelegd te worden aan de opdrachtgever. Het kan toch immers niet de bedoeling zijn dat een opdrachtgever de prijs betaalt voor een voorgestelde ‘beste verwijderingmethodiek’ voor een bepaalde asbesttoepassing, terwijl de asbestsaneerder met een goedkopere alternatieve werkmethode het werk wil uitvoeren. De opdrachtgever heeft bij gunning van het werk immers een keuze gemaakt voor een partij die mede is gebaseerd op het werkplan en de daarmee te leveren kwaliteit tijdens de uitvoering.

Kwaliteitsbeoordelingen

Indien de opdrachtgever in het kader van zijn zorgplicht, zoals is opgenomen in het Asbestverwijderingsbesluit, wil handelen en het risico ten aanzien van zijn eindverantwoordelijkheid wil inperken, dan is het aan te bevelen om kwaliteitsbeoordelingen uit te laten voeren. De werkzaamheden worden dan getoetst aan de wet- en regelgeving en aan het asbestwerkplan. Door middel van deze beoordeling krijgt de opdrachtgever een beeld van de kwaliteit tijdens de uitvoering en kan, indien dat noodzakelijk is, aantoonbare maatregelen eisen. Deze beoordeling dient als methode om te sturen op kwaliteit en de te leveren prestatie(s). De kwaliteitsbeoordeling dient voor een opdrachtgever dus als handhavingmiddel.

De kwaliteitsbeoordeling van de werkzaamheden kan plaatsvinden met behulp van de projectcontrolelijst SC 532, zoals die op dit moment van toepassing is in het huidige certificatiestelsel. Iedere inspectie geeft een nauwkeurig beeld of op dat moment wordt voldaan aan de wettelijke vereisten en wat is afgesproken (werkplan). De projectcontrolelijst SC 532 is te vinden op de website van SCA.

Voortgang

Naast de kwaliteitsbeoordelingen dient de voortgang van het werk vastgesteld te worden. Na afronding van de werkzaamheden kunnen immers aansluitend andere werkzaamheden gepland zijn. Ondanks dat we in ons vorige artikel het saneren van asbest als ‘specialisme’ hebben bestempeld in plaats van een productieproces, blijft het tijdsaspect wel degelijk een item om op te controleren en te sturen. Naast de kwaliteit en voortgang van het werk, kan het noodzakelijk zijn om de verrekenbare hoeveelheden vast te stellen zoals in het werk worden aangetroffen. Een en ander is daarbij afhankelijk van wat in de aannemingsovereenkomst is opgenomen.

Eindcontrole

Na het verwijderen van het asbest dient een eindcontrole (vrijgave) uitgevoerd te worden door een geaccrediteerd laboratorium. In het volgende artikel zal worden ingegaan op de eindcontrole van de asbestsanering en de oplevering van het uitgevoerde werk. ■

lr. Ingmar Scheiberlich is Projectmanager bij AT Osborne